

چارچوب کلی تحقق اقتصاد مقاومتی

با رویکرد مدیریت جهادی

و ارزیابی آن

محمدجواد ایروانی

همایش هم اندیشی اقتصاد مقاومتی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

سیاستهای کلی و نقش

آن در هدایت گری

راهبردی

**جمهوری اسلامی در جهت تعیین حرکت
کلی نظام از سازوکار نوینی برخوردار است
که التزام عملی به آن می توان همسویی
(Alignment) و انسجام بین بخشی
Cross Functional Integration
ایجاد کند.**

در نقطه آغازین این سازوکار قانون
اساسی قرار دارد و پس از آن چشم انداز
نظام قرار می گیرد که در یک بیان کلی
برش ۲۰ ساله از اهداف است که در این
ظرف زمانی قابلیت تحقق دارد.

**در مرحله ی بعد سیاستهای کلی نظام قرار
دارد که تعیین کننده چارچوب کلی حاکم بر
مسیر حرکتی نظام در موضوعات راهبردی
است. این سیاستها با رویکرد خبرگانی
Expert Opinion تدوین می شود که لازمه
آن مشارکت فعال نخبگان و خبرگان است.**

**در لایه بعدی قوانین و مقررات
قرار دارد که در جهت
برنامه ریزی راهبردی،
برنامه های پنج ساله از اهمیت
حیاتی برخوردارند.**

**در یک تعریف کاربردی می توان گفت
سیاستهای کلی بیان کننده سازوکار
تحقق قابلیت‌های کلیدی است که نظام
باید در آینده به آنها دست یابد و از
ظرفیت و توانایی لازم برای تحقق
آنها برخوردار است.**

**قابلیتهای کلیدی در برگیرنده
تواناییها و مزیت هایی است که کشور
را قادر می سازد مزیت های بالقوه
خود را بالفعل نموده و در مسیر
پیشرفت رو به جلو حرکت کند.**

قابلیت کلیدی عبارت است از هدف و دست آوردی است که از اجرای یک سیاست به دست می آید و توانایی به کشور می دهد که به سوی پیشرفت حرکت کند و عامل حیاتی موفقیت اقدامات اساسی در راه رسیدن به آن هدف است و شاخص کلیدی عملکرد دربرگیرنده سنجه هایی است برای بررسی میزان تحقق هدف.

اقتصاد مقاومتی

چیزی و چرایی

اقتصاد مقاومتی یک تاکتیک نیست که کوتاه مدت باشد و یک واکنش نیست که با تغییر شرایط محیطی مانند رفع تحریم ها فراموش گردد. بلکه در نقطه مقابل اقتصاد مقاومتی یک حرکت راهبردی، بلندمدت و مردم گرا است. یعنی حرکتی است که اقتصاد را به یک امر نهادی در جمهوری اسلامی بدل می سازد. ساخت جمهوری اسلامی یک ساخت اسلامی - مردمی است و اقتصاد هم بالطبع باید اینگونه شود و از یک ساخت اسلامی - مردمی برخوردار گردد و صد البته اقتصاد مقاومتی در صدد رسیدن به این ساخت است. در عمل نیز سیاستهای اقتصاد مقاومتی با همین رویکرد طراحی می شوند. آنگاه ساخت درونی قدرت استحکام می یابد و عدم اطمینان های محیطی بر آن بی اثر خواهد شد.

چنانچه مفهوم ساخت قدرت، مؤلفه های ایجادکننده قدرت تصور گردند، آنگاه بسته به اینکه این مؤلفه ها درون یا بیرون زا باشند، ماهیت ساخت قدرت متفاوت خواهد بود. این در حالی است که ملاک درونی و بیرونی بودن یک مؤلفه میزان کنترل بر روی آن مؤلفه است. اگر کشوری مؤلفه های تشکیل دهنده قدرت آن درون زا باشد، به این معنا است که قدرت ذاتی آن کشور است و متأثر از تحولات پیرامونی قرار نمی گیرد. اما اگر مؤلفه های تشکیل دهنده قدرت یک کشور بیرون زا باشد، یعنی قدرت آن کشور وابسته به مؤلفه های بیرونی است. اقتصاد مقاومتی با محور قرار دادن، امر درون زا کردن رشد اقتصادی، ساخت درونی قدرت را تقویت می سازد که نتیجه این استحکام ساخت درونی قدرت، پایداری اقتصادی است، یعنی روند پیشرفت اقتصادی از عدم اطمینان های محیطی مصون می شود .

در باب مفهوم سازی چارچوب های مرتبط با

الگوی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه های اقتصاد

ترمیمی، اقتصاد دفاعی و اقتصاد الگو بهره

گرفته شده است که در سطور زیر عناصر

کلیدی مربوط به آنها تبیین گردیده اند:

• «آسیب زدایی» ، «مقاوم سازی»

مفهوم اقتصاد مقاومتی به مثابه

«اقتصاد ترمیمی» مشتمل بر ترمیم

وضع فرسوده و ناکارآمد موجود

اقتصادی است.

• مفهوم اقتصاد مقاومتی به مثابه

اقتصاد دفاعی بر

«پدافندشناسی» و

«آفندشناسی»، «هجمه شناسی»

تاکید دارد

مفهوم اقتصاد مقاومتی به مثابه

اقتصاد الگو مشتمل بر «اقتصاد

کار آفرینی»، «اقتصاد ایده آلی» به

ریسک پذیری و نوآوری اشاره دارد.

• **بسته‌سیاستی در مسیر تحقق اقتصاد**

مقاومتی در سه لایه قابل ارائه است:

۱- سیاست‌های تدافعی (یک لایه‌ای): این

سیاست‌ها ریسک‌های کوتاه‌مدت اقتصاد

مقاومتی را در مواجهه با تحریم مدیریت

می‌کنند.

۲- سیاست های مقاوم سازی (دو لایه ای) : این سیاست ها ایجاد بنیان های اقتصاد مقاومتی را هدف خود قرار می دهند و ریسک های راهبردی اقتصاد کشور را مدیریت می کنند. این سیاست ها دارای دو بال هستند که باید به طور همزمان و هماهنگ با یکدیگر به کار بسته شوند. از یک سو سازه های اصلی اقتصادی، تحکیم و تقویت می شود و از سوی دیگر، ساختارها، ظرفیت ها و هزینه های دولت به طور جدی باز آفرینی خواهد شد.

۳- سیاست های ارتقاء دستگاه شناختی (سه لایه ای) :
سیاست هایی که انگاره های کلیدی جامعه را که مانع انباشت سرمایه اجتماعی هستند هدف قرار می دهند . به عنوان نمونه اصلاح انگاره هایی که در پس رابطه بین دولت و مردم حاکم است، انگاره هایی که در کنش های جمعی با افق زمانی کوتاه مدت وجود دارد می تواند از طریق سیاست های رسانه ای، آموزشی، هنری، تبلیغی در دستور کار قرار گیرد.

بنا بر این قابلیت کلیدی نتیجه ظرفیت و توانایی است که برای کشور با اجرای سیاستهای کلی با رویکرد سه لایه ای باید ایجاد شود و عامل حیاتی موفقیت مجموعه اقدامات اساسی برای رسیدن به قابلیت کلیدی است.

مثال:

تبدیل نیروی انسانی جوان و تحصیل کرده که یک دارائی و ثروت عظیم است موانع - فرصت های خلاقیت و نوآوری - انگاره ها را اصلاح کنیم به گونه ای که دارائیها و ثروت کشور تبدیل به توانایی شود.

بر همین اساس نیروی انسانی جوان و تحصیل کرده که امروزه برخی نگران هستند و آنها را هزینه تصور می کنند، تبدیل به توانایی می شوند.

**حصول به این قابلیت‌های ضروری است
(باید) که در واقع عدم رسیدن به
آنها موقعیت کشور را از منظر جایگاه
آن در جهان و منطقه به چالش
خواهد کشید.**

کشور از توانایی لازم برای
رسیدن به این قابلیت‌ها نیز
برخوردار است و صرفاً نگاه
شعاری به موضوعات وجود ندارد.

**جدول زیر هم یک مثال برای
تقسیم وظایف بین بازیگران فعال
و راهبردی در تحقق اقتصاد
مقاومتی است.**

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

مقدماتی

سایر سیاستها	مردم، رسانه ها بنگاه ها سیاستهای فرهنگی، اجتماعی	وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و... سیاستهای تولیدی / تجاری	وزارت اقتصاد دولت مالی: ارز - مالیات	سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت سیاست های پولی	سیاستها دستگاهها مؤلفه ها / مضامین
	تشویق و ترغیب همکاری های جمعی با استفاده از سرمایه اجتماعی غنی فرهنگ اسلامی ایرانی	۱- تسهیل کسب و کار کوچک و متوسط، برنامه ریزی و حمایت توسط دولت ۲- تعاونیهای سهامی عام ۳- تسهیل تأسیس شرکت های اقتصادی - اجتماعی ۴- تعاونیهای فراگیر ملی ۵- انواع تعاونیها ۶- سهام عدالت	بازار سرمایه مستعد مشارکتها به ویژه سرمایه ای اندک	تأمین مالی در سیستم بانکی اصلاح شود شرکت های کوچک و متوسط	مشارکت حداکثری آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی عدالت: ارتقاء در آمد و نقش طبقات کم در آمد و متوسط تسهیل همکاری های اقتصادی جمعی
	۱- ساماندهی نظام ملی نوآوری ۲- اجرای نقشه جامعه علمی کشور	۱- توسعه پارکهای علمی و فن آوری ۲- توسعه شرکت های دانش بنیان ۳- افزایش سهم تولید و صادرات محصولات دانش بنیان	نهادسازی صندوقهای جسورانه و خطرپذیر رمز موفقیت تحقق اقتصاد دانش بنیان	۱- سیاست های پولی در خدمت نوآوریها ۲- تسهیلات خرد	اقتصاد دانش بنیان و رشد پویا
	تبلیغ و ترویج مصرف گالاهای ایرانی	۱- برنامه ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی منطقه ای و بین المللی (و نه صرفاً نیاز داخلی) ۲- تکمیل زنجیره ارزش تولیدات در کل محصولات ۳- سهم بزرگ عادلانه عوامل تولید از زنجیره تولید تا مصرف (اصلاح ساختار توزیع - شفافیت و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری) توسعه تجارت الکترونیک، رفع انحصارات توزیعی ۴- جلوگیری از واردات غیر ضرور و رصد تخلفات مستمر در این مورد در کلیه سطوح همراه با رصد انحصارات در این حوزه ۵- فعال کردن تمامی صندوقهای حمایتی تولیدی	۱- حمایت همه جانبه از بازار بورس ۲- جلوگیری از رونق سفته بازی ۳- گسترش ابزارهای تأمین مالی در بازار سرمایه ۴- نهادی کردن مالیات بر ارزش افزوده ۵- صندوق توسعه ملی ۶- صندوق ریالی تثبیت بازار سرمایه	۱- تولیدمحور شدن ساختار تسهیلات بانکی ۲- اولویت به سرمایه گذاری در تأمین مالی ۳- صندوق ثبات ارزی	درون زائستی، تولیدگرانی و توجه به بخش واقعی اقتصاد
	نقش آفرینی افکار عمومی در مسیر تحقق مدیریت مصرف و ارتقاء کار آفرینی	چابگی و انعطاف ساختارها و داشتن سناریوهای گوناگون توسط دستگاهها در شرایط متصوره محدودیت	۱- تأمین مالی و ابزارهای متناسب با شرایط ۲- انضباط مالی	۱- مدیریت منابع و انضباط پولی ۲- تنوع بخشی ظرفیت سازی های بین المللی و روابط دوجانبه و باز آرایش پیوندها ۳- معاملات تاخت	استحکام درونی و مقاوم سازی در مقابل فشارها (واکنش هوشمند و فعال در برابر تحریمها و فشارها)
	صدا و سیما - رسانه ها - تجربیات - تبدیل تهدید به فرصت - بروز و ظهور نقش افکار عمومی - آموزه های دینی - تجربیات جنگ - تجربیات ملل - مسؤلیت پذیری اجتماعی	تبدیل اقتصاد مقاومتی به فرهنگ سازمانی	تبدیل اقتصاد مقاومتی به فرهنگ سازمانی	تبدیل اقتصاد مقاومتی به فرهنگ سازمانی	فرهنگ استقامت، رشد و مقاوم و منسجم بودن (حماسه)
	ترویج فرهنگ بهره وری و صرفه جوئی و اصلاح الگوی مصرف	طراحی و اجرا و حمایت عملی از طرح های اصلاح بهره وری	اصلاح هدفمندی و جامعیت آن و جلوگیری از شوک درمانی	اولویت تأمین مالی برای اصلاح تولید به سوی بهره وری بودجه ریزی عملیاتی در بخش دولت	مدیریت و اصلاح مصرف و افزایش بهره وری

<p>خودتکسانی در تأمین نیازهای اساسی جامعه غذایی - بهداشت دارویی و ذخایر راهبردی</p>	<p>تأمین مالی فعالیتهای اولویت دار و مزیت دار و با خلق مزیت</p>		<p>تعریف برنامه های خودکفائی در تولیدات استراتژیک توسط دستگاههای مربوطه و رعایت سایر بخش ها</p>	
<p>برون گرایی: تجدید آرایش در روابط اقتصادی و مبادلات بین المللی</p>	<p>۱- اولویت تسهیلات به صادرات کالاها و خدمات با تأکید بر کشورهای منطقه ۲- برقراری روابط دوجانبه و چندجانبه تهاتری در سیستم دریافت و پرداختها</p>	<p>تأمین مالی صادرات کالاها و خدمات با تأکید بر کشورهای منطقه</p>	<p>۱- قراردادهای بلندمدت انرژی ۲- تشکیل کمیسیونهای راهبردی اقتصادی با کشورهای اتحادیه ها ۳- تأسیس اتحادیه های منطقه مانند (ایران، عراق، سوریه، لبنان و ترکیه) ۴- برنامه ریزی تولید ملی و متناسب با نیازهای بازارهای مقصود صادراتی- شکل دهی بازارهای جدید ثبات سیاستهای در مقررات صادراتی ۵- توسعه گردشگری بویژه اسلامی - پیشنهاد ۶- توسعه نقش مناطق آزاد ۷- ترانزیت انرژی و کالا در محورهای شمال- جنوب و شرق و غرب ۸- IT بر پایه دانش بومی ۹- استفاده از ظرفیت نهضت عدم تعهد - تأسیس دبیرخانه دائمی در تهران</p>	<p>تأکید بر مشترکات فرهنگی و اجتماعی با کشورهای منطقه</p>
<p>سلامت و امنیت اقتصاد</p>	<p>۱- رتبه بندی اعتباری مشتریان بانکها برای جلوگیری از پدیده معوقات ۲- اجرای کامل قانون عملیات بانکی بدون ربا</p>	<p>عدم اتکاء به نفت: ۱- تناسب جاری با مالیاتها ۲- در طرحهای عمرانی پوشش مشارکتی یا غیردولتی ۳- نهادهای کردن مالیات بر ارزش افزوده ۴- پیشنهاد صندوق ثبات ارزی و صندوق ریالی تثبیت بازار سرمایه و نهادهای کردن صندوق توسعه ملی ۵- جهت گیری سرمایه گذاری خارجی بر نوع مستقیم آن FDI</p>	<p>شفاف سازی در املاک و فعالیتهای اقتصادی: ۱- گاداستر ۲- تجمیع پایگاههای داده های گوناگون ۳- مقابله با مفاسد به منظور امنیت و سلامت در اقتصاد (در یک جامعه کار آفرین وجود فساد موجب رشد کار آفرینان و رانت خواران می شود) ۴- بهبود فضای کسب و کار ۵- شفافیت اطلاعات اقتصادی و جلوگیری از انحصار</p>	<p>ترویج شفافیت و پاسخگویی به عنوان بخشی از فرهنگ جامع</p>
<p>منطقه‌ی کردن ساختار درآمدهای دولت</p>			<p>افزایش سهم درآمدهای مالیاتی با افزایش تولید و محدود کردن فرار مالیاتی VAT و افزایش سهم صندوق توسعه ملی و بودجه ریزی عملیاتی حذف دستگاههای موازی غیر ضرور و بطور کلی باز آرائی ساختار مالی دولت</p>	
<p>تحقق سیاستها با هماهنگ سازی و بسیج پویا</p>	<p>تحقق سیاستها با هماهنگ سازی و بسیج پویا</p>	<p>تحقق سیاستها با هماهنگ سازی و بسیج پویا</p>	<p>تحقق سیاستها با هماهنگ سازی و بسیج پویا</p>	<p>تحقق سیاستها با بسیج پویا</p>

موضوع: طرح نقشه راه شامل عواملی حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی این نقشه مشتمل بر تعیین مؤلفه ها و مضامین از یک طرف و از سوی دیگر سیاست های پولی و مالی و تولیدی و تجاری و فرهنگی، سیاسی خواهد بود که در هر یک از این مؤلفه ها و مضامین نقش آفرینان مربوط به هر یک سیاست های پولی، مالی، ارزی، و تولید و تجاری فرهنگی و اجتماعی مشخص شده و سیاست های اجرایی آن روشن می گردد. هدف از طراحی این مدل رسیدن به مجموعه اقداماتی است که برای تحقق اهداف سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی که در قالب مضامین و یا ابعاد اصلی مطرح شده است، می باشد. بدیهی است قوه مقننه با بررسی پیشنهادات دولت که در حوزه هایی که اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی نیاز به قانون جدید و یا اصلاح قوانین موجود دارد نقش بسیار جدی در تحقق اهداف سیاست ها دارد و همچنین قوه ی قضائیه با کمک به دولت در حوزه سلامت اقتصادی و مبارزه با قاچاق و ویژه خواری می تواند بستر مناسبی برای اجرای سیاست ها فراهم نماید. اجرای نقشه راه در برنامه ششم توسعه بهترین فرصت تحقق اقتصاد مقاومتی است.

۱- عدالت : عدالت در سه بعد عدالت توزیعی، عدالت مراوده ای (رفتاری) و عدالت رویه ای مورد توجه صاحب نظران قرار گرفته است.

آنچه همواره مورد توجه بوده است عدالت توزیعی است. البته مفهوم گسترش یافته ای از عدالت توزیعی مورد نظر است که دربرگیرنده تفوق توزیع قدرت تولید ثروت و منابع تولید ثروت بر بازتوزیع می باشد.

ضمن اینکه باید توجه داشت، عدالت رویه ای از اهمیت بسیاری برخوردار است چرا که بدون وجود آن عدالت توزیعی نیز استمرار و کارآمدی نخواهد داشت.

قواعد بازی اقتصادی رویه هایی هستند که رعایت عادلانه آن موضوع عدالت رویه ای در اقتصاد مقاومتی است و عدالت توزیعی نیز با رویکرد ارتقاء در آمد و نقش طبقات کم در آمد و متوسط در اقتصاد مطرح است بر همین اساس تسهیل همکاریهای جمعی یعنی توزیع فرصت برابر مورد توجه قرار گرفته است و از این طریق است که عدالت به معنای واقعی آن استقرار می یابد.

۲- مشارکت حداکثری آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی:

رویکردهای اقتصادی مختلف در خصوص نقش مردم در اقتصاد آرای متفاوتی دارند ولیکن در اقتصاد مقاومتی برآمده از اصل ۴۳ قانون اساسی فراهم کردن زمینه کار و فعالیت اقتصادی برای کسانی که توانایی لازم را دارند هدف گذاری شده است. این مؤلفه بیانگر نقش مولد و فعال برای مردم است و با رویکرد اسلام به نقش مردم در اقتصاد که آنها را تولیدکننده و فعال می خواهد انطباق کامل دارد.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهادکشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>۱- تسهیل کسب و کار کوچک و متوسط، برنامه ریزی و حمایت توسط دولت</p> <p>۲- تعاونیهای سهامی عام</p> <p>۳- تسهیل تأسیس شرکت های اقتصادی- اجتماعی</p> <p>۴- تعاونیهای فراگیر ملی</p> <p>۵- انواع تعاونیها</p> <p>۶- سهام عدالت</p>	<p>بازار سرمایه مستعد مشارکتها به ویژه سرمایه ای اندک</p>	<p>تأمین مالی در سیستم بانکی اصلاح شود شرکت های کوچک و متوسط</p>	<p>مشارکت حداکثری آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی</p> <p>عدالت: ارتقاء در آمد و نقش طبقات کم در آمد و متوسط</p> <p>تسهیل همکاری های اقتصادی جمعی</p>

۳- اقتصاد دانش بنیان :

در اقتصاد مقاومتی، به اقتصاد دانش بنیان توجه ویژه ای شده است. اقتصادی که محصول پر کردن شکاف بین علم، فناوری و ثروت است. ایده های خلاقانه، جمعیت جوان تحصیلکرده، زیرساختهای موجود در کشور همگی این زمینه را برای حرکت به سوی اقتصاد دانش بنیان فراهم کرده اند.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهادکشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>۱- توسعه پارکهای علمی و فن آوری</p> <p>۲- توسعه شرکت های دانش بنیان</p> <p>۳- افزایش سهم تولید و صادرات</p> <p>موفقیت تحقق محصولات دانش بنیان</p> <p>اقتصاد دانش بنیان</p>	<p>نهادسازی</p> <p>صندوقهای جسورانه</p> <p>و یا خطرپذیر رمز</p> <p>موفقیت تحقق</p> <p>اقتصاد دانش بنیان</p>	<p>۱- سیاست های پولی</p> <p>در خدمت نوآوریها</p> <p>۲- تسهیلات خرد</p>	<p>اقتصاد دانش</p> <p>بنیان و رشد پویا</p>

۴- درون زایی، تولیدگرایی و توجه به بخش

واقعی اقتصاد:

در اقتصاد مقاومتی بر تبدیل کردن منابع و ظرفیتهای داخلی به قابلیتها و تواناییها تأکید می شود. کشور دارای منابع فراوانی در جنبه های مختلف است. در بعد جمعیتی، منابع و معادن، اقلیم، موقعیت جغرافیایی راهبردی، قرار گرفتن در مسیر شاهراههای تجاری جهان و... همه منابع و ظرفیتهایی هستند که توجه به آنها به شکل صحیح می تواند آنها را به قابلیتها و توانایی ها تبدیل کند که محصول آن تواناییها تقویت مزیت های نسبی کشور خواهد بود و این در پرتو توجه به بخش واقعی اقتصاد از منظرهای مختلف پولی، مالی و تجاری امکان پذیر است.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهادکشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و... سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>۱- برنامه ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی منطقه ای و بین المللی (و نه صرفاً نیاز داخلی) ۲- تکمیل زنجیره ارزش تولیدات در کل محصولات ۳- سهم بری عادلانه عوامل تولید از زنجیره تولید تا مصرف (اصلاح ساختار توزیع - شفافیت و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری) توسعه تجارت الکترونیک، رفع انحصارات توزیعی ۴- جلوگیری از واردات غیر ضرور و رصد تخلفات مستمر در این مورد در کلیه سطوح همراه با رصد انحصارات در این حوزه ۵- فعال کردن تمامی صندوقهای حمایتی تولیدی</p>	<p>۱- حمایت همه جانبه از بازار بورس و گسترش ابزارهای تأمین مالی در بازار سرمایه ۲- جلوگیری از حاکمیت سفته بازی با تأسیس صندوق ریالی تثبیت بازار سرمایه ۳- نهادی کردن مالیات بر ارزش افزوده (حمایت از بخش واقعی) ۴- تحول در مالیه دولتی ایران از طریق: الف - کاهش سریع انکاء به نفت با تأسیس صندوق حاکمیتی تثبیت ب - تقویت و ارتقاء اثرگذاری صندوق توسعه ملی با تأسیس بانکهای سرمایه گذاری استانی ج - تناسب سازی هزینه های جاری با مالیاتها د - رویکرد روشهای گوناگون PPP شراکت بخش دولتی و غیردولتی در اجرای طرح های عمرانی عمده هـ - تحقق بودجه ریزی عملیاتی در هزینه های جاری و - جهت گیری سرمایه گذاری خارجی بر نوع مستقیم آن FDI</p>	<p>۱- تولیدمحور شدن ساختار تسهیلات بانکی ۲- اولویت به سرمایه گذاری در تأمین مالی ۳- صندوق ثبات ارزی</p>	<p>درون زائی، تولیدگرایی و توجه به بخش واقعی اقتصاد</p>

۵- واکنش هوشمند و فعال در برابر تحریم ها و فشارها:

این مؤلفه از اقتصاد مقاومتی در برگیرنده سیاستهای دقیقی در حوزه های مختلف است که در اثر اجرای صحیح آنها تکانه پذیری اقتصادی افزایش می یابد و آسیب پذیری آن از تحریم ها کاهش می یابد. این به آن معنا است که اقتصاد ایران اسلامی در معرض دشمنی ها و تهاجم های اقتصادی خواهد بود و تحریم با شکل های مختلف و به بهانه های مختلف ادامه خواهد داشت لذا تا رسیدن به یک جایگاه اقتصادی که بر اثر استحکام ساخت درونی قدرت هر گونه دشمنی و تحریم با اقتصاد ایران بی ثمر گردد باید با استفاده از هوشمندی لازم واکنش فعال داشت و منفعلانه عمل نکرد.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

وزارت صنایع، وزارت جهادکشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و... سیاستهای تولیدی / تجاری	وزارت اقتصاد دولت مالی: ارز - مالیات	سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت سیاست های پولی	سیاستها دستگاهها مؤلفه ها / مضامین
<p>– چابکی و انعطاف ساختارها و</p> <p>داشتن سناریوهای گوناگون توسط</p> <p>دستگاهها در شرایط متصوره</p> <p style="text-align: center;">محدودیت</p> <p style="text-align: center;">– معاملات تاخت</p>	<p>۱- تأمین مالی و</p> <p>ابزارهای متناسب با</p> <p style="text-align: center;">شرایط</p> <p>۲- انضباط مالی</p>	<p>۱- مدیریت منابع و</p> <p>انضباط پولی</p> <p>۲- تنوع بخشی</p> <p>ظرفیت سازی های بین</p> <p>روابط پولی</p> <p>دوجانبه و بازآرایش</p> <p style="text-align: center;">پیوندهای پولی</p>	<p>استحکام درونی و</p> <p>مقاوم سازی در</p> <p>مقابل فشارها</p> <p>(واکنش هوشمند</p> <p>و فعال در برابر</p> <p>تحریمها و</p> <p style="text-align: center;">فشارها)</p>

۶- مدیریت و اصلاح مصرف و افزایش بهره‌وری :

جهت گیری اقتصاد مقاومتی بر مدیریت بهینه منابع است به گونه ای که با هدف ارتقای بهره‌وری منابع به شکلی صحیح مورد استفاده قرار گیرند فقدان یک تصویر واقعی از وضعیت بهره‌وری در ایران موجب طرح نظراتی شده است که عدم اتکای آنها با مبانی علمی، استنادپذیری و اعتبار آنها را دچار خدشه می‌سازد در این مسیر اقتصاد مقاومتی یک توجه ویژه‌ای را دارد و بر همان اساس اصلاح الگوی مصرف را هدفگیری کرده است این موضوع در گذشته از سوی مقام معظم رهبری مورد توجه جدی قرار گرفته و علاوه بر نامگذاری یک سال با این عنوان، سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف را نیز ابلاغ فرمودند اهتمام در اجرای آن سیاستها یک راهکار اساسی در نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی است.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهادکشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>طراحی و اجرا و حمایت عملی از طرح های اصلاح بهره وری</p>	<p>اصلاح هدفمندی و جامعیت آن و جلوگیری از شوک درمانی</p>	<p>اولویت تأمین مالی برای اصلاح تولید به سوی بهره وری - بودجه ریزی عملیاتی در بخش دولت</p>	<p>مدیریت و اصلاح مصرف و افزایش بهره وری</p>

۷- خوداتکایی در تأمین نیازهای اساسی جامعه:

خوداتکایی در تأمین نیازهای اساسی جامعه مستلزم رونق فعالیتهای اقتصادی و تولیدی در حوزه نیازهای اساسی است این نیازها که به طور عمده در نیازهای غذایی و دارویی مطرح می شوند دارای یک زنجیره ارزش افزای طولانی هستند که فعال کردن آنها برای رسیدن به خوداتکایی نیازمند یک برنامه منسجم در حوزه سیاستهای پولی، مالی و تجاری است و علی الاصول کشور با توجه به زیرساختهای موجود در این زمینه از مزیت بسیار برجسته ای برخوردار است و می تواند علاوه بر تأمین نیازهای اساسی جامعه، پیوندهای حیاتی با سایر کشورها در این زمینه برقرار سازد.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>تعریف برنامه های خودکفائی در توليدات استراتژیک توسط دستگاههای مربوطه و رعایت سایر بخش ها</p>		<p>تأمین مالی فعالیتهای اولویت دار و مزیت دار و با خلق مزیت</p>	<p>خوداتکائی در تأمین نیازهای اساسی جامعه غذائی - بهداشت داروئی و ذخایر راهبردی</p>

۸- برون گرایی، تجدید آرایش در روابط اقتصادی و

مبادلات بین المللی:

علیرغم اعتقاد برخی که کشور را ناتوان در رقابت جهانی می دانند واقعیت آن است که کشور در حوزه های مختلف حتی در شرایط کنونی قدرت رقابت با دیگران را دارد و ظرفیت های بالقوه فراوان دیگری نیز وجود دارد که می توان با سیاستگذاری و مدیریت صحیح آن ظرفیت ها را به قابلیت و توانمندی تبدیل کرد. کم توجهی به این ظرفیتها و راحت بودن واردات برخی را دچار این باور کرده است که کشور فاقد توانمندی است. برون گرایی حلقه ی مکمل درون زایی است و اقتصاد مقاومتی را به حرکت در سطح استانداردهای جهانی هدایت می کند. آنچه در اقتصاد مقاومتی موردنظر است توانمندی تولید در طراز جهانی است.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و ...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>۱- قراردادهای بلندمدت انرژی</p> <p>۲- تشکیل کمیسیونهای راهبردی اقتصادی با کشورها و اتحادیه ها</p> <p>۳- تأسیس اتحادیه های منطقه مانند (ایران، عراق، سوریه، لبنان، یمن و ترکیه)</p> <p>۴- برنامه ریزی تولید ملی و متناسب با نیازهای بازارهای مقصود صادراتی - شکل دهی بازارهای جدید ثبات سیاستهای در مقررات صادراتی</p> <p>۵- توسعه گردشگری بویژه اسلامی - پیشنهاد</p> <p>۶- توسعه نقش مناطق آزاد</p> <p>۷- ترانزیت انرژی و کالا در محورهای شمال - جنوب و شرق و غرب</p> <p>۸- IT بر پایه دانش بومی</p> <p>۹- استفاده از ظرفیت نهضت عدم تعهد - تأسیس دبیرخانه دائمی در تهران</p> <p>۱۰- عضویت کامل در شانگهای</p> <p>۱۱- عضویت ناظر در Brics</p>	<p>تأمین مالی صادرات کالاها و خدمات با تأکید بر کشورهای منطقه</p> <p>- عضویت در بانک سرمایه گذاری و زیربنائی آسیا</p> <p>- تحرک عضویت در بانک بریکس</p>	<p>۱- اولویت تسهیلات به صادرات کالاها و خدمات با تأکید بر کشورهای منطقه</p> <p>۲- برقراری روابط دوجانبه و چندجانبه تهاتری در سیستم دریافت و پرداختها</p>	<p>برون گرائی: تجدید آرایش در روابط اقتصادی و مبادلات بین المللی</p>

۹- سلامت و امنیت اقتصادی:

اقتصاد مقاومتی به زیرساخت اساسی پیشرفت اقتصادی که همان امنیت اقتصادی است توجه ویژه ای دارد و در حوزه سلامت اقتصادی نیز این پیام را می دهد؛ علیرغم برخی گفتمان های غلط که فساد یا درصدی از فساد را ویژگی قطعی پیشرفت و هزینه آن می پندارند، پیشرفت توأم با سلامت را هدف گیری کرده است.

نقشه راه (عوامل حیاتی موفقیت و نقش آفرینان راهبردی) تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

<p>وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت رفاه و تعاون اجتماعی و ...</p> <p>سیاستهای تولیدی / تجاری</p>	<p>وزارت اقتصاد دولت</p> <p>مالی: ارز - مالیات</p>	<p>سیستم بانکی وزارت اقتصاد دولت</p> <p>سیاست های پولی</p>	<p>سیاستها دستگاهها</p> <p>مؤلفه ها / مضامین</p>
<p>شفاف سازی در املاک و فعالیتهای اقتصادی:</p> <p>۱- تسریع و تکمیل کاداستر</p> <p>۲- تجمیع پایگاههای داده های گوناگون</p> <p>۳- بهبود فضای کسب و کار</p> <p>۴- شفافیت اطلاعات اقتصادی بمنظور جلوگیری از انحصار و تخصیص رانت و مجوزهای طلایی</p>	<p>۱- تحقق کامل مالیات بر ارزش افزوده</p>	<p>۱- رتبه بندی اعتباری مشتریان بانکها برای جلوگیری از پدیده معوقات</p> <p>۲- اجرای کامل قانون عملیات بانکی بدون ربا</p>	<p>سلامت و امنیت اقتصاد</p>

تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

۱- کارآفرینی نوپا

۲- کارآفرینی تثبیت شده

۳- درک فرصت کارآفرینانه

* کلیه شاخص‌ها داخلی می‌باشند.

۱- شاخص کارآفرینی نوپا معیار اصلی جهت سنجش میزان کارآفرینی می‌باشد. این شاخص برابر است با نرخ کسب و کار جدید در بین جمعیت بزرگ سال (۶۴-۱۸ سال)
منبع این شاخص دفتر دیده‌بان جهانی کارآفرینی ایران می‌باشد.

۲- نرخ کارآفرینی تثبیت شده (یا کارآفرینی پایدار)، شامل فعالیت‌های کارآفرینانه افراد بزرگسالی است که هم اکنون کسب و کاری را مدیریت می‌کنند که بیش از ۴۲ ماه سابقه فعالیت دارد و شخصا مالک تمام یا بخشی از آن کسب و کار یا شرکت هستند.
منبع این شاخص دفتر دیده‌بان جهانی کارآفرینی ایران می‌باشد.

۳- نرخ انتخاب و شناسایی فرصتی خاص و مناسب برای کارآفرینی (راه اندازی کسب و کار جدید) از میان فرصت‌های کسب و کار کارآفرینانه
منبع این شاخص دفتر دیده‌بان جهانی کارآفرینی ایران می‌باشد.

✓ شاخص‌های توسعه تعاونی‌ها

۱- نسبت ارزش افزوده بخش تعاونی به تولید ناخالص داخلی

۲- نسبت ارزش سرمایه ثابت بخش تعاونی به ارزش سرمایه ثابت ناخالص کل کشور

۳- نسبت تعداد تعاونی‌های فعال به کل تعاونی‌های ثبت شده (به تفکیک در استان‌های کمتر توسعه یافته، سایر استانها و در مجموع)

۴- نسبت بودجه حمایتی دولت به منظور شکل‌گیری و توانمندسازی بخش تعاونی به کل بودجه حمایتی دولت به بخش غیردولتی (مصوب / عملکرد)

۵- نسبت تسهیلات اعطایی توسط موسسات پولی و بانکی به بخش تعاونی به کل تسهیلات اعطایی

۶- رشد میزان کمک بلاعوض پرداختی دولت به بخش تعاونی (به تفکیک تعاونی‌های سهامی عام، فراگیر ملی، سایر تعاونی‌ها و در مجموع)

۷- میزان اشتغال در تعاونی‌ها

۸- هزینه سرانه هر نفر شغل در تعاونی‌ها

* کلیه شاخص‌ها داخلی می‌باشند.

تأمین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء در آمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

برای محاسبه شاخص‌های این قسمت از آماربانک مرکزی و مرکز آمار ایران استفاده می‌گردد.

تعریف شاخص	شاخص برای اقتصاد ملی	سیاست کلی	شماره بند
<p>ضریب جینی متداول‌ترین شاخص نابرابری در آمد است و از نظر آماری عبارت است از نسبت اندازه نابرابری توزیع در آمد مورد بررسی به حداکثر اندازه نابرابری در آمدی ممکن در یک توزیع در آمد کاملاً نابرابر. این شاخص توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی منتشر می‌گردد.</p>	<p>✓ در آمد سرانه</p> <p>✓ ضریب جینی</p> <p>✿ کلیه شاخص‌ها داخلی می باشند.</p>	<p>تأمین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کار آفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء در آمد و نقش طبقات کم در آمد و متوسط.</p>	<p>۱</p>

شاخص کلیدی عملکرد

ایجاد صندوق های سرمایه گذاری

ایجاد خوشه های صنعتی و شبکه های کارآفرینی

ایجاد مراکز رشد و فناوری

تدوین قوانین و دستورالعمل های مرتبط

تأسیس مراکز نظارتی و حمایتی

ایجاد مرکز مشاوره

ایجاد بانک ایده تجاری

اعطاء وام به طرح های دانش بنیان

محاسبه تعرفه های هزینه ای با نرخ ترجیحی

ایجاد صندوق های سرمایه گذاری

توسعه سیاست های تخصیص یک تقاضا

ایجاد صندوق های سرمایه گذاری تخصصی

توسعه سیاست های تخصیص یک تقاضا

ایجاد صندوق های سرمایه گذاری تخصصی

توسعه سیاست های تخصیص یک تقاضا

ایجاد صندوق های سرمایه گذاری تخصصی

توسعه سیاست های تخصیص یک تقاضا

عوامل حیاتی موفقیت

توسعه همکاری دولت و کسب و کارها

استقرار نظام مالکیت معنوی

ایجاد شبکه های ملی کارآفرینی

ارائه طرح های حمایتی از طرح های دانش بنیان

تجاری سازی محصولات و ایده

افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان

صادرات سهم تولید و خدمات دانش بنیان

افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان

افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان

افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان

سیاست های کلیدی ابلاغی اقتصاد مقاومتی

ساماندهی نظام ملی نوآوری

دستیابی به رتبه دانش بنیان اول اقتصاد

بند (۲):
پیشازی
اقتصاد دانش بنیان

صنایع کلیدی